

Előfizetési árak

Égész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosban számítottak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-szecsza 42. szám.

Az előfizetési pénz és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes száma ára 8 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A törvényhatóság szabályrendelete.

II. Közlemény.

A közigazgatás ellátása oly soknemű munkával jár, melyeket csoportosítani is alig lehet.

Nem más az, mint cseredéves alkotmányunk gyakorlatában megszokott, ma már számtalan sorozatú oly rendszer, mely a modern igényeknek parancsára tetszetős formába szorítottatik.

Oly szétágazó teendőket kell ott végezni, melyeket szakszerűen szűkebb mederben osztályozni nem lehet.

Van ott adóügy, közigazgatási, rendészeti, vagyoni, személyi, számviteli, iskolai, hadügyi, egészségügyi, bírói, mérnöki, ügyvédi, árvaügy, pénzüri, s e mellett még a szorosan vett állami közigazgatás ügyének közvetítése.

Nagyon természetes tehát, hogy ily szétágazó munkákra nagy apparatust kell felhasználni, mely kifejezést nyer azon sok tisztviselői állásban.

Nézetünk szerint a főszámvevői állás nem nélkülözhető, mert az összes számviteli szakkell, hogy egy hivatalban összpontosítsák, az a hivatal ellenőrzője a direct számlázási ügyeknek.

Nagyon fontos ezen hivatal, mert minden egyes számla számadásait, az ő-zsés költségvetést, a zárszámadásokat, az ő-zsés pénzüri a számadásokat, az árva-ügyekben úgy az árva-pénzüri, mint a köz-és magánügyok számadásait vizsgálja, sőt nyilván is tartja.

Ily teendők végzését felosztani gyakorlatilag nem lehet, s az a meggyőződésünk, hogy a számviteli hivatal elterelését a kormány se engedni meg.

Az kérdés lehet, vajon a számviteli hivatal nyujt-e elég tenni valót egy embernek vagy nem.

Ha nem nyújt, annyi haszontermesztő teendőket kell adminisztratív uton

ezen hivatalnak kiosztani, hogy a hivatal esetleg sine cura ne legyen, mi elérhető az által, ha a számviteli hivatal elnyerő egyén köteles végezni azon ügyeket is, melyeket neki a polgármester, mint hivatalfőnök kioszt.

Ez által az igények méltányosan lennének kielégítve. A tervezés szerint egy tanácsnoki állás megszüntetése ezelőztatik, ez által a katonai ügyek a kapitányi hivatal körébe adatának, hol a tényleges szolgálatban állók nyilván tartása is vezetetik.

Élviileg alig lehet ez ellen kifogást tenni, a katonai ügyek épen úgy kezelhetők a kapitányi hivatal által, mint eddig a tanáchoz beosztott tanácsnok által, a kérdés, mely felmerül az, képes lesz-e a kapitányi hivatal, eddigi munkakörének helytlen átvételével megfelelő teendőinek, különösen akkor, ha a személyzet ott is kevesebbetik, mert a tervezés szerint egyik alkaptányi állás szintén megszüntetett javasoltatik.

A mennyire ni ismerjük a kapitányi hivatal teendőit, attól tartunk, hogy ezen intézkedés nem lesz életképes állapot megteremtője.

A közigazgatás egyik külön ága, mely már ma is teljesen önállólag kezelitik, a közrendészet, mely általában a személy és vagyonbiztonság, tehát édes mindentlen feletti felügyeletet is magában foglalja, egyik legfontosabb szerep kör, melyet mi semmi esetre se tudnánk egyéb teendőkkel összehalmozni.

Ha valahol, épen a rendőri teendőknek kell különösen arra figyelni, hogy az alkalmazott tisztviselők e helyen ne legyenek túlságos irodai teendőkkel elátlva, mert a közrendészet jósága, a személy és vagyonbiztonság megóvása nem abban találja garantiáját, ha az a kapitány és alkaptány a hivatalos órák alatt irodai teendőket végez, hanem ha minden egyes esetben személyesen jár el mind-

azon ügyekben, melyek a hatóság területén közrendészetet illetőleg felmerülnek.

Tektünk meg rendőrségünk mostani beosztását. Működik a hivatalban egy fő- és két alkaptány. A főkapitány mint főnök, állással járó adminisztratív teendőin kívül végzi a kihágási ügyeket, nála vannak az iparügyek, építési-ügyek, tagja a városi tanácsnak, részt vesz a tanácsülésen, s mint hivatalfőnök, a vezetés alatt levő közrendészetre vonatkozó szabályzatot kezdeményezi, s ellenőrzi az egész hivatal működését, s úgy tudjuk hogy a katonai nyilvántartást is vezeti.

Az egyik alkaptány tisztán a rendőri ügyekkel, a cseléd ügyekkel s részben az iparhatósági teendőkkel is foglalkozik.

A második alkaptány a községi bírói teendőket végzi, egyuttal kiegészíti a rendőri ügyekben társat.

A községi bírói ügyvitelen kívül, a kapitányi hivatalból 10,000 szám van évenként feldolgozó, s ha ehhez hozzávesszük, hogy a községi bíróságnál évenként 4400 ügy van, bizonyos, hogy rendőrségünk most úgy el van halmozva írásbeli teendővel, hogy nincs fizikai ideje a külső teendőkre.

Lehet akkor jóakarát a tisztviselő ben arra, hogy kötelességének odaadással eleget tegyen, ha azt se tudja, mihez fogjon, úgy van túlterhelve munkával.

Nézetünk szerint egy ember szükséges a községi bírói teendőkre, mint ezt a javaslat is ezébe veszi, de ha ezen egyén nem a kapitányi létszámba van beosztva, a kapitányság nem győzi meg mostani teendőjét s m, vagy ha igen, úgy munkája nagyon felültes lesz.

Vegyünk most elhez, hogy a katonai ügyek is a kapitányi hivatalhoz esatoltatnak, mi által erős 2000 számmal szaporodik a hivatal ügyforgalma, előre látható, hogy rövid idő múltán nagy

számu hátrálók képződik, vagy kiegészítő munkaerőt kell majd alkalmazni. A javaslat két állás megszüntetését tervez, azonban ismerve a munkakört, mindjárt ezután két új állásról gondoskodni is, ez a községi bírói és egy jegyzői állás, s épen ezen ezéizat is egyik legfőbb bizonyíték arra, hogy a fogalmazási szakban e két állás betöltése két külön egyént kíván, annak tevékenységét igénybe is veszi.

S ha ez áll, pedig maga a javaslat is ezt igazolja, a munkabosztás miatt a czimezések, melyek hosszú évtizedeken keresztül a község által is megfizestek, változtatni épen nem szükséges.

A gazdasági tanácsnok mellett szervezett segédi állásra mennyire van szükség, nem vitatjuk, hallottunk pro et contra okokat, de elvégre inkább ezen állás fentartását is óhajtuk, mint oly kezelő tiszti állásokat, melyekkel az adminisztratív ügy szólvá tömve van, mint például az adóágmény, hól földkönyv nyilvántartó, alszámvény, irodatiszt, négy végrehajó, s tán még néhány díjnos is működik.

A régi állomások, ezek alapján szivesebben fentartandók, mint új czimezések vennek fel a javaslata, s az által feleslegessé válnék egy jegyzői és a községi bírói állomások szervezése.

A szülésznői állásra névze egyetértünk a javaslattal, nincs arra szükség, hogy itt, hol a tulajdonképeni szegénység igényeit egy szülésznő is kielégítheti, két fizetéses állás tartassék fen.

Az árvaszék munkaköre valóban nem oly nagy, hogy egész külön tanácsot foglaljoztasson, azért szivesen járnlunk azon kezdeményezéshez, melyet a javaslat felvetett.

Végre a javaslat azon pontja, hogy azok, kik a 40 éves kort már átlépték, egyáltalán nem, vagy csak korengedély

TÁRCSA.

Az árva.

Apja nem volt, az anyját meg.
A bukkott lány a bű, bánat
Idő előtt sírba vitte,
Mely lelkeben gyótrón támadt.

Egyedül állt a világon,
Irgalomból nem halt éhen;
Mégis egyszer szegény árva
Halva lelték az utfelén.

Köny szem látszott senki szemén,
Mikor lették le a sírba —
Tiszteletes uram volt csak,
Ki könyvét is tele sírta.

Lajos Gyula.

A fehér rózsza.

(Rajz.)

Szép nyári estén nyitott ablakon kihajolva szivtam az éde levegőt. Akaratlanul is a felhők futásában merültem el s a multra gondoltam. Szemem előtt lebegett a kis hajlék, melyben oly szép órákat töltöttem, — előttem az udvar, a hól holdvilágos éjszakákon karoforgó sétálék egy kedves nővel, ki tiszta, csengő hangjával oly szépen, oly szomorúan dalolt, hogy elhallgattam volna a világ végéig; mintha most is hallanám. Előttem van a kis szoba, fehérre meszelt falával, terjedelmes kandallóval, előttem a pamlag, melyen egymás mellett ülve, oly sok boldogságot csevegtünk össze-vissza.

S míg így ábrándoztam, egyszerre mintha az ég nyílt volna meg, egy fehér rózsza pseti ablakomba. Utána kapva, észrehevém,

hogy a rózsza szárán egy keskeny helyem szállag van, melyen e két szó állott: „Gondolj rá-m.”

A rózsza friss volt, mintha most szakították volna le, a szalag kopott s csak nagy nehezen olvashattam el a rajta levő szavakat.

Gondolatokba merülve, szende alak lebegett szemem előtt, ki talán belém szeretett e módon akarta elárulni szive titkát. De az csak ábránd volt. Fölöttem, homnét e rózsza jött, mint tudom csak egy özvey asszony s egy ifju pár lakik, kik most élvezik csak a mézes heteket.

Álmodásaimban elfogott a kíváncsiság s föltettem magamban, hogy másnap az ajtótam meglesem, mily benyomást gyakorol a fehér rózsza kezembem, a ház népre . . .

Jött egy gyermek, könyvekkel hősön alatt, iskolába sietett; aztán jött egy csinos szobalány, ki köszöntött — meg egy öreg ur állig gombolt kabátján; elhalladtak mellettem, a nélkül, hogy a fehér rózsza szemükbe látna volna.

Végre lassu léptekkel egy éltés urbólgy jött, megpillantva a rózsát — megállott, félig ijedten, félig örövendve s egy kínos mosoly vonult végig aszott ajkán. A varázslatos, fiatal bájós lány helyett, mint gondoltam, vézna alak, kinek csak vonásairól lehetett egykori szépségére következtetni — vallotta magát a rózsza tulajdonosának. De ő meghagyta nekem a rózsát, meg egy-mével is megajándékozott. Behitt barátságos szobájába s elmondá saját és a rózsza élet-rájzat.

Őt J . . . Bertának hívják, sok évvel ezelőtt virágáros lány volt s vagy a sétaté-

ren vagy a színház előtt, az arra menő uraknak kínáta virágjait. Röviden csak „a rózsásleány”-nak hívták, sokat beszéltek tőle, sok férfi sziv dobogott érte; kik meg is kérték, de ő kikoszarolta őket, mert ő csak virágáros lány akart maradni. Boldog álmai voltak akkor, hogy szeretői fog s viszont szeretik. Történt midő az éllatkert egyik legszebb s leglátogatottabb sétatályán elfoglalta helyét, egy fiatal ember közeledett feléje — s ő szokott módon kínáta virágait. Az ifju ránevet, leült szemét és sietve tovább ment s az e jelenet több napon át ismétlődött. Ha jött, nem mosolygott többé rá, hanem mintha megcsalnáta volna a karcus, csinos külsejű fiatal embert, ki egyszerűen ugyan, de izélesesen volt öltözve. S valahány-szor felnyitá egészűn szép szemét, mintha köny csillogott volna benne.

Egy napon megállt előtem s szomoruan megindult hangon ezt mondá: „Kisasszony egy kéresem volna önöz; hagyja el e helyt s válasszon másikat, a merre az út utam nem vezet.” A kéres furcsának tűnt fel előtem, mosolyogni akartam, de nem tudtam; mert az ifju könnyelt szemmel nezett rám. Sötét pir borítá arczatam s csak azt mondám miert? miert? „Nincs más utam mind ez s boldogságom kedvéert nem szabad ön viszontlátnom.” „A rózsásleány” búszkeség szállta meg s kacagva azt felelé „Mit törődöm vele”. Ő nem válaszolt, hanem fejlesitve folytató utját. Sokáig nem láttam őt — de annál többet gondoltam rá. Sokszor változtattam helyemet, de nem láttam többé. Egy vasárnap volt az, jól emlékszem, meguntam a sok járást kelést s hazá mentem; pár percznyi pihenés után az ablakhoz léptem s a mint kihajoltam, megpillantam

öt, arczom elpirult s szivem hevesebben dobogott.

Egy gondolat s virágaim közal a leg-szebb rózsaszálát vettem elő, szalagot kötve rá, vártam míg ablakom alá érkezik. Szemleltve, gyors léptekkel haladt s amint ablakom alá ért, abban a perczben lába elő hullott a fehér rózsza. Ő talán sietve ment el? Ez egyszer nem; megállott, felemelte a rózsát s a házá futott. Sietve jött fel a lépcsőn s ajtómon kopogtatott, — én bátran behoztam.

„Am Istenre kérem, legyen könyörületes irányomban; kerülőm őnt a mennyire csak lehet, de ön mindenüvé követ engem.

Boldogtalan ember vagyok — szegény vak anyámat s félrült testvéretem kell el-tartanom . . . nem bírom az ön mosolyát, virágait megfizetni, melyeket gyulólók, mint éltetem.

Őh! nincs boldogtalanabb teremtés e földön, mint én vagyok; egyszer láttam őnt s azóta nincs napom, se éjjelem, ön minden gondolatom. Őh, minek is van sziv s a szivben szerelem . . .

„Vegye vissza e rózsát kisasszony — s ha megérti nyomorúságomat, nem üldöz majd soha se.”

Ezt mondva, kirohant s nem volt időm válaszolni, s a nagy fájdalomtól karosszé-keembe roskadtam.

Titokban kerestem őt s csak azt tudtam meg, hogy borzassó nyomorban élt; szivem vérzett, szivem fájt.

A búszke virágáros lány szerette az elhagyottat . . .

Csak egyszer láttam volna őt mosolyogni vagy sírni örömben, vérző szivem megnyu-

mellett legyenek feljogosítva pályázni, s így megválaszthatók is, határozatlan törvénytelen, s így mellőzendő.

A törvény taxativé megmondja, minő képzettséggel, minő feltételek bírása mellett lehet valakinek valamely állásért pályázni, azonban sehol nincs megírva az, hogy kellő képzettségű egyén koránál fogva kizárható legyen.

A szabályrendelet, mint bevezetésünk elején mondtuk, a törvény körletén belül mozgathat, nem foglalhat magában oly rendelkezést, mely életében áll magával a törvényvel, s mert a törvény a kort nem tekintette, kétségtelen, hogy azt nem is kívánta feltételeinek a képsítésnél.

A bírósági szervezetben már ez a 40 éves kor akadály, de arra a törvény világos rendelkezést tett, s ennek dacára korengedély nyírésre után, a 40 évet meghaladott korú egyén is kinevezhető.

De hogy lenne az a városi törvény hatóságú?

Ki volna jogosítva a korengedély megadására?

A tanács nem, a polgármester szintén nem, hanem azon testület, mely a tisztviselőt választja, tehát a törvényhatóság közgyűlése.

Ha bíróságoknál maga a miniszter adja meg a korengedélyt, tehát az, kitől a kinevezés származik, úgy kellene lenni a városi törvényhatóságú is, mert mondhatjuk azt is, hogy ezen testület adományozta a hivatalt.

Ákár a tanács, akár a polgármester ruházták a korengedély megadás iránti jogosultságot, mindkét esetben vizsgálás lenne a helyzet, mert a választási jog szabad gyakorlatában lenne azon törvényhatóság közgyűlés korlátozva, mely végre is, egyedül képviseli egész teljességében a közönséget, szemben azzal, mely az ő akaratának kifolyása, tehát alantós közege.

De vegyük egy gyakorlati esetet. Valaki a 40 évet meghaladott korban például főszámvévői állásért akar pályázni.

A javaslat szerint korengedélyt kell szerezuie.

A tanács, vagy a polgármester, ugy van meggyőződve, hogy ezen folyamodó nem lenne alkalmas azon állásra, hanem mást óhajtaná fősámvévónak, a korengedélyt bizonyosan nem adná meg, pedig lehet, hogy a közgyűlés épen ezen egyént óhajja megválasztani.

Nem lenne visszás a helyzet?

S mi lenne így könnyen beállható esély vége? Nehezítés, összeütközés.

Ha a törvényhatóság közgyűlése adná meg a korengedélyt, akkor meg egyáltalán felesleges volna az eljárás-tervezés, mert ha nem akarja megválasztani azon 40 éven felüli koru egyént, nem kell megtagadni a korengedély megadását, módjában van azt mellőzni s mást megválasztani.

A mi közigazgatásunk keretei elég jól forognak, azt mutatják a havi jelentések, nem találunk tehát fontos okot arra, hogy az adminisztrációt, ha kevesebb is, a látszólagos létszámot, a tisztviselői állások megkevesésével új köntösbe öltöztessük, mert az új ruha nem biztos jó ruha, és drága is.

Kiállítási hírek.

A tengerészeti osztály a kiállításon.

Új, ismeretlen világ kuszóbét lépi át a szárazföldi patkány, amikor betér a közéletűségi miniszterium közpályájába, a melyben a tengerészeti osztály van elhelyezve. Ez új világ csodás alakjaival, szokatlan meretével, idegenszerű színezetével meglepi, elragadja a szemlét, a kinek lelkében e dolog látásra egyszerű dereng föl a „Thalatta” örömrindalával a legnagyobb magyar legnagyobb szöszata: „Tengerre magyar!”

Vizek sivataga, mérhetetlenség jelképe, bibájos csodák otthona, tenger a te neved. Fenekén mélyein piros karallérok bogas ágazata közt ott nyitásgöngye a quabok ezrei; hajdán óleben kéjesen hullámozik az algák tarka csillámi növényzete, vizedelt halóriások szelik át, felszíneden vég delün bukdácsol a verőfényben, követve pajzánul a hárkák vitorláit, a gözösképp roppant tömegét, a melyek a világító torony fényénél szelik át a harsogó habokat.

A tenger e világát, a víz mélyében rejő, felületén úszó csodákat mind meg ismerheti itt e csarnokban.

Ime ez asztalokon és állványokon bámulni való hűségben a tengeri hajók százféle nemei vannak bemutatva. A legapróbb részletekig híven kidolgozott mintái ezek a nagy hajóknak, olyanok, mintha a valóságos hajóóriásokat látná az ember ezerszeresen kicsinyítő üveg alatt. A három vitorlájú halászbárka, a fúrge brigantin, a lenge scouner, a három árbócú brig, a hatalmas testű szállító-gőzös: mindezeknek játszi miniatúráképe látható itt meglepő változatokban.

A tengerek beelzebujja a torpedó, sem hiányzik a gyűjteményben. Ime ez a bána formájú, fehérre mázolt vastest: ez volt a Whitehead fumei torpedógyáros első torpedókészítménye, a melyet tizenhárom évvel ezelőtt próbaképen becsított bele a Quarneróba. Tökéletlen volt még akkoriban a szerkezet és a jó torpedó eltérő volt a mélységben, nem hogy kért test volna másokban, hanem még maga is belefáradt a sok tévelygésbe és kifogyás a lélekezt belőle (sűrített levegővel töltött az istenadást), kapta magát: lefektét valami zátony fölére. Másfél év múlva valami quarnerói halász hálátát vélt fogni, a mikor beléje akadt a hálója. Hat a mikor üggyel-bajjal kihuzta, vasból való hal volt a hálójában. Azóta bezeg ilyen csúfság nem esett meg a Whitehead torpedóján. Kitalálta az anglus a módját neki, hogy sohas téved el a többi a vizekben, hanem egyenesen, vagy csak-csak kerülökön oda jut éppen haj szányira, a havá és a mikor a küldője akarja. Óramú idézi elő ezt a roppant csodát és jaj annak a hajónak, a melynek a falához a torpedó oda találódnai. Forgácsnak való sem marad a fájából, hirmondónak való sem a rajta élőköl. Ahol van a torpedó-hajó, az a kis szoronyteteg, a mely, ha egyet prüsszent, hát mind a két orra lyukából egy-egy torpedó buvik elő, neki fúrakodva a szemben álló páncélos hajónak, a mely bucsut is vehet ám hamarosan ettől a szép világtól.

Vízhatlan barna öltönyében, rengteteg ávög és ércsisakjával fején, fenékjéről buvár dűnyög itt egy sarokban. Amott mellette nagy állványon a tengeri halak ezer neme látható kitömötten, legfelül a mélyek falánk óriása, a cethal, kitöltött nagyfogú szájjával. Nem

volna jó ennek a kettőnek összekérülni odalenn a mélyekben: a buvárnak meg ennek az óriásnak. Valamelyikük megbánná és az nem egészen bizonyos, hogy a buvár, mert éles tört hurok fegyverül az óvóban. Hanem azért olvasom közt mégis alig akadna olyan, a kibúvár szeretne lenni: hanemha t e r m é s z e t b e r e h a j t ó j o k, mert ennek csak kitömött cethalakkal van dolga.

Meghívás.

Hazánk valamennyi bírósági végrehajtóhoz.

Szeretve tisztelt kártársainkhoz!

A bírósági végrehajtók országos egylete az általános részveté lyóttán meg fog alakulni. Az alakuló közgyűlés megtartására, több oldalról történt sürgetés folytán — 1885. évi július 26-ik napját tűztük ki, mely alkalommal mindenkéltől alapszabályainkat kell hogy megalkossuk.

Mar ekkor tanácskoznunk fogunk az iránt, hogy a fennálló törvényeknek reánk nézve éhonyos részét minden irányban érvényben tartassanak, a hátrányokra levő részét pedig illetékes helyen levő körélmentés tolytán módosítsanak. Megbeszélünk tárgyat főleg a képzeti, hogy állami tisztviselői rangba helyezésünk végett a kellő lépéseket miképp tegyük meg, mert bírói felelősségével lenn felruházva, bírói hatásköröz tartozó teendőket végeztvén, szolgálati évinak beszámítása mellett, nyugdíj és rendes fizetéssel való rendezésükünk saját érdekeinkben kárelmentésnek multhatatlannul szükségét igényeljük.

Egyelőnk felvirágoztatása és ugy sájt, mint családinknak kiterjedő segélyalap létesítése legelőbb ezúttal leendő; mi csak is kártársaink támogatása és a közérdek előmozdítására irányuló működésünk kellő támogatása által lesz elérhető. Törvényes alapon az országgyűlésben egybevitett honatyák hozzájárulattal óhajjuk a magas kormányval jelenünket és jövőnkét javítani, mert így viszonyok között, mint a mostani végrehajtó intézmény fenn nem állhat s unmagában fog megsemmisülni; már pedig 600 intelligens család nyomorba juttatását maga a kormány sem akarhatja, kik máris érzékenyen éreztük helyzetünk súlyos voltát, orvoslásért kell, hogy folyamodjunk.

Nemetszorgában a bírósági végrehajtók részéről a mozgalom megindult s ott rendezesített fizetéssel való beosztásuk már nem is képezi a kérdés tárgyat.

Unmagunk, de számos kártársaink kérére is elhatároztuk, hogy az egylet érdekében egy szaklapot adjunk ki — mi végöl az itteni nyomdaiulajdonosokkal érintkeztünk is.

Ezen lapban minden bírósági végrehajtó, ugyszint mindazon tisztviselő, kik kiterjedt jogi tudományuknál fogva úgynekké előmozdítani szívesek lesznek, munkatársakul örömmel fogadtatnak. Tisztelt kártársak! Több oldalról azon értesített vettük, hogy az egylet megalakulása iránti mozgalomról csak hírnap utján értesültek, — holott ebbeli felhívásunk hazánk valamennyi bírósági végrehajtóhoz megküldött. Most már felhívjuk összes kártársainkat, hogy közös érdekekben az alakuló közgyűlésben minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek; akik azonban a megjelenésben akadályozva volnának, de zászlónk alá sorakozni hajlandók, az egyletbe való beleszökkel mi hamarabb ajánlott levelel tudatni méltóztatassanak.

Alakuló közgyűlésünk, mely már fenebb is érteve volt, — Temesvárról 1885. évi július 26-án d. e. 10 órakor, a Temesvári Községváros „Vizelezt”-fele teremben fog megtartatni; — ezen napot megelőzőleg, vagyis f. évi július 25-én esti 8 órakor a már jelelt helyen ösmerkedési estély fog tartatni. Megalakulásunk ez eddig már jeleintezett országos kártársainkkal minden esetre megtörténik.

Ne maradjon el egy se közülünk, mert úgy saját létünk, mint családunk letete és övéje, — esetleg biztos fizetés, s nyugdíjjal ja bíróságához leendő beosztásunk, — a bírói végrehajtói intézmény fenn vagy ion nem tarthatása, ezen mozgalom folytán letetésü együletünköl fog függővé tét lenni.

Az alakuló közgyűlésben érkezendő kártársak letetéses érteszel fogjuk fogadni a Temesvári-Jószérvárosi indóházán.

Kártárs! üdvözlétek a viszontlátásig Temesvárról, 1885. évi július 26-án.

ld **bodnai Gyertyánffy Béla,**

kir. bír. végrehajtó,

értekezletti elnök.

Szöllőssy József, Both Antal,

kir. bír. végrehajtó. kir. bír. végrehajtó

értekezletti tagok.

Különfelék.

† **Haltóköz.** Városunk egyik legbekülből polgára, kit osztatlanul szeretett mindenki, kinek hosszas, fájdalmas betegeskedést sürgető családja, rokoni, barátai, hazafői füzinte, búsító resavéttól két és fél éven keresztül enyhélen iparkodtak, nincs többé, a kitánó kesélyű rogiatizma Plaszán-

novits Antal földbirtokos, megye bizottsági tag, e hó 21-én reggel 8 órakor Vöslauban, hova enyhülést ment keresni, nagy kínok között meghalt. Habár súlyos betegsége miatt felgyógyulásához a legkíméletűbb orvosok sem nyújtottak reményt, s a 16 kérdés volt csak, mikor győzi le a szívós életét a betegség, még is, minden körben égő fájdalom okozott, hogy férfiora virágban szünet meg dobogni azon nemes szív, mely neki életében mind azoknak barátságát, szeretetét, becsülését megnyerte, kik vele érintkeztek. Tudjuk, érezzük, hogy nincs vigasz ily csapás enyhítésére, de kívánjuk, hogy a közönség osztatlan részvéte, adjon erőt a melyen süjtött családunk a fájdalom viselésére, a legyen áldott a korán elhunyt kedves halott emléke!

* **Gyászírónk** kiegészítéssel megemlíti, hogy a korán elhunyt Plaszánovits Antal hulláját, közbéjött akadályok miatt Baján nem szállíthatta családja, habár itt minden intézkedés megtételett arra, hogy a temetés minél díszesebben tartassék meg.

— **Uj gyógyszerház.** A belügyminiszterium által engedélyezett 4-ik gyógyszerház Nagy Sándor ur e napokban nyitotta meg a 10-utczában, Bayer Adolf ur házában.

— **Az utca seprése, tisztántartása,** a mint tudjuk, herbe van adva, a bérlet szerződésé ugyan nem ismerjük, de hinni merjük, hogy az nem fogal magában arra szabályt, hogy a vállalkozó hány órakor köteles az utcák és területek tisztogatását spréssel teljesíteni. Most midőn Európát a kolera réme tartja megfázva, midőn országzsétek különös gond fordítanak az egészség fenntartására, nálunk is kellene egy nagyon rossz szokásunk változtatni. Ez az utcák és közterületek tisztogatási rendje. Bosszantó, de a tisztogatást is nagyon bántó dolog az, hogy nálunk az utcák és terék épen akkor seprtetnek, midőn a közönség napiteendőit végzi, kénytelen elnyelni azon piszok port, mely az utcaszorépkó által felveredik. Közöhlajástól tolmácsolunk, midőn a t. rendőrkapitányi hivatal arra kerjük fel, hogy a sprétek és szeméthordást idő időben végeztesse, midőn közönségek otthon tartózkodnak.

— **Zsebtör. írás.** A most megtartott országos vásár alkalmával Szezezi János szabdaki lakosnak mellény zsebéből, alvász közben Kovács Lajos szabdaki cigány 117 frtot zsebelt ki, s megurott. A rendőrség azonban másnap reggel, épen akkor fogta el, midőn berkocsin akart Bajáról eltávozni. Az ellopott, pénzbeli 108 frt 83 kr találatot csak fel a többit elmulatta.

* **Bajai választásjegyesület** ma tartja választmányi gyűlést, a gyűlést felhívja a t. tagok, hogy a választás több a társulati évi legy kiváltandó, s mindazok, kik még eddig társulati tagok nem voltak s most beletpni szándékoznak, kötelesek ket leg ajánlata mellett jeleintkezni. A választásjegyesület területe a bajai, szent-istváni és skósiúli határ. A felvételre jelentkezők lehet Tur József egyesületi titkárak.

— **A kir. Járásbíróági épületnek** kivételés tárgyában megtartott árjelést az igazságügyi miniszter ur jóváhagyta. Válaszköz Hunyady Antal polgártársunk lett, ki kötelezte magát arra, hogy a munkálatokat f. évi november hó 15-ig teljesen befejezi.

* **Bajai ág. ev. hídokozás,** melynek tagjai, egy kivétellel, mindnyájan birják a magyar nyelvet, egy, most ide költözött, oly egyénet választott fel ügyelőül, ki a magyarul nem tud. Ennek első dolga volt a város által fizettet t. d. utasítást, mely minden irásbeli közléteményt német nyelven nyújtson be hozzá, jöllehet a tanító ezt ez ideig magyar fogalmazványban tette. Így írta ezt a Bpesti Hírnap bajai levelezője.

— **Holttestemre hívás.** A szerelem ödes vágyától vezette — írja a Szabdákban megjelenő „Bácskai Ellonó” — két szép ifjú leány pillanatnyi boldogságért életet lelakott. Az egyik A. Olga mörögöl, a másik O. Teréz pedig magzat elhajtással vetett véget ifjú életének. Mindkettőn szeretek, hűtek és családok. Ez rövid élet történetek. — A kapitányi hivatalból f. hó 15-én névtelen följelentés érkezett, melynek alapján Nagy Rózsa ismert kerítőné befogatván, elene a vizsgálat nyomban meg is indított. Lakásán moztos tartatván, több rendbeli folyókelet és oly eszközököt találtak, melyek mindent megmagyaráztak. Tanuk vallomása szerint Nagy Rózsa ismert kerítőné vitte volna véghez a szerencsés leányon a magzat elhajtást. Ennek következtében f. hó 16-án a bajai temetőben egy oty jelenet játszódott le, mely a régi babónás korban nagy szerepet játszott: a holttestemre hívás. E napon a temetőben megjelentek: a vizsgálgató, kir. ügyész, orvosok, és a f. hó 14-én eltemetett O. Teréz a sírból kiásaták ezután a hullakamrában az orvosok bonczéskái vették a holttestet és constalták, hogy a terhesség már előre haladtott korban volt, s a „mítét” okozta a fiatal leány halálát. A kapitányi hivatal Nagy Rózát — annálkül, hogy sejtette volna miért — kivette a temetőbe és a holttest mellé letérdepeltette, jobb kezét az áldozat testőre tete — az k t e h i v t a f e l. Szívet megrázó jelenet volt ez a kerítőné egy pillanatra megjelent ugyan de csakhamar magához tért és szemét elféle emelve, tisztá érczen hangon megskótdott, hogy nincs része a magzat elhajtásban. E lélektanilag is rendkívül érczes jelenet mindenkre mély

godott volna. Hiába kerestem, hiába kutattam szívem bályánát, nem akadtam nyomára.

Egy szép, holdvilágos estén, vörző szívvel s gondolatokba merülve mentem csendes hajókom felé; s a mint egy utcasarkon be akartam fordulni, magam előtt látom azt, ki után szívem folyton eped.

Képbre vettem magam s forró csókot nyomtam ajkákra . . . egy kiáltás . . . Kihontakozott ölelő karjaimból s eltűnt órok!

Azóta nem láttam őt soha többé.

Szegény vak anyja hajában halt meg; testvére egy futózetben kapott meghelyet.

Azt, hogy havá tűnt el az, a kiért élettem is kész lettem volna feláldozni, kirel lelki nyugalmam, boldogságom függött: nem tudtam meg soha.

Ez első s utolsó szerelmem. Szorgalmassal dolgoztam s annyit megtakarítottam, hogy most öreg napjaimban gondtalanul élhetek, hanem szívem folyton gyászol.

Néma-néma bánat fogja el szívetem s csak egyre vágyom, csak egyre kérem a jó Istent, hogy egyszer viszontlássam őt . . .

Ugy volt most is, midőn kibajoltam az ablakon s rózsá volt kezemben, könyök pergetek le arczomon s ő réá gondoltam. Reszkető lézzel kötöttem fel a csókjainmal illetett szalagot.

Hogya talán visszajönné . . . Ó! Istentem . . . a szelekre bízam a rózsát . . .

Az a rózsá nekembe esett s könyök közt mondta el nekem e szép mesét — az első szerelmeim.

„GONDZÓ” *Szkurbay Ernő.*

benyomást tett, miután tanukkal van be-gyozva, hogy ez életműlti kerítés hajtotta végre a szerencsétlen leányon a „müetet”. — A vizsgálat eredményes folyik, az eredményről olvasóinkat értesíteni fogjuk.

* A hajai polgári lövegekben 1885. évi július hó 12-én 300 lövedék történt 230 egységig; ezek közt volt 1 szeg, 4 négyes, 29 hármas, 37 kettes, és 48 egyes kör. Szegét lött: Koller Hugó. Négyeseket löttek: Bittermann Károly 2, Eckert István 2. Hármasokat löttek: Lemberger Ernő 3, Bittermann Károly 6, Koller Hugó 6, Eckert István 3, Cserba Ferenc 3, Horváth István 1.

— A „magyarországi Központi Fröbel-nőegylet” gyermeknevelési központi-intézetében az 1889. tanévben az előadások folyó év szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miért is mindazon, kik magukat gyermekneveléssel foglalkoztatni kívánják, felhívotnak, hogy folyamodványukat f. é. augusztus első 30-ig az egyezkötésügyi bizottságának elnöknél, Rosenzweig Saphir Sarolta úrhölgynél (lakik Margitsziget, nagy szálloda 238. sz.) vagy pedig Péterfy Sándor úrnál, az intézet igazgatójánál (lakik: VII. Dancsich-utca 3. sz.) nyújtsák be. A felvétel feltételei: 1. betöltött 16 ik korév; 2. egészséges testalkat; 3. fedhelten ölélet; 4. gyermekek iránti szeretet; 5. a magyar nyelv bírása szóban és írásban; 6. tartoznak négy elvni és két polgári iskolai osztály, esetleg hat elemi osztály bevégezését tanusító bizonyítvány, és kereszt-, illetöleg vizsletési levél bemutatása mellett, felvételi vizsgálat is alávetni magukat. — A gyermeknevelési központi-intézet két évig tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanításban részesítettek és a taneszközökkel is az egyet kölléségen látatnak el, étkész, ruházat és lakásról maguk gondoskodnak. Egyuttal közöljük, hogy a jövő tanév elején ökleveles tanítónők számára külön tanfolyam nyitattik. Az ezen tanfolyamot hallgatni akaró tanítónők folyó évi szeptember 15 ikéig jelentkezhetnek az elnökségnél. Budapest, 1885. Áz elnökség.

— A párisi magyar egyetel és hó 6-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy építendő háza ügyet újra f. veszi és a hazai közbönség figyelmébe ajánlja. Már 1877-ben 250 darab 100 forintos kötvényt bocsátott ki, melyből 1878. december végéig 120 darab el is kelt. Amaz idö idö azonban mit sem tehetett, hogy céljához közelebb érheszen, az idök rosszra fordultak. A párisi háztelkek ára felszökött, a nemzet figyelmét és jötekonyságát elvonták Bosznia, és a szegedi árvíz. Most a viszonyok jobbra fordultak. A háztelkek Párisban öcsöbök, a magyar országos kiállítás fényes eredménye és a külföld által is beavallott teljes sikere hazánk figyelmét az iparra irányítja, és a párisi magyar egyetel megragadja az alkalmat, hogy végre felelthessé saját házat, mely a Magyarországból érkező iparosoknak az első segély nyújtani lesz hivatva. Emlékiratot fog az Egyetel nevében a házügyi bizottság kibocsátani, melyben felkéri a hazai közbönséget, a városokat, pénzintézeteket, ipartársulatokat és gazdag főuratok, venné meg a megmaradt 130 kötvényt. Reméljük, az egyetel, melynek hivatása a magyar iparban, és kibátása annak emelésére, az országos kiállitáson is tapasztalható, nem fog felhívásával kudarcot vallani.

Patkószögek.

A részeges ember panasza: Barátom! — panszokodik egy részeges — én már mora liter és phis icze kezdek tonkr e menni. — Igaz, a liter meg az icze!

Maliczia. Fialat ember. „Hetenként egyszer szoktam boroválkozni.” — Öregből úr: Ezt fölösögegek tartom. Önnek elég volna egy radirgummi is.

Ez is vigasztalás. Jó barátokk vigasztalják az özvegyet, kinek férjét épen most temették el. A bánatos özvegy könyes szemekkel, földökön hangon így szól:

„Egy vigasztalás maradt csak számomra, az, hogy most legalább tudom — hol tölti ferjem az éjket!”

Virágnyelv. Náci: „Te Jóka, miért csuktak be már megint?”
Jóska: „Mert a tanácsos ur óráját magtaltam.”

Náci: „Te, hiszen ez nem balesemény!”
Jóska: „No, tudod, az előtt találtam meg, mielőtt a tanácsos ur elvesztette.”

Kitérő. Első diák: „Van pénzöd?”
Második diák: „Nincs, hanem jók velem a korecsmába, majd én adós maradok érted.”

Heti naptár.

27	Heti	Panteleon vt.
28	Kedd	Ince vt.
29	Szerda	Márta, Beát.
30	Csütörtök	Judit vt.
31	Péntek	Lujzai Ignác us.
1	Augusz-	Vasas sz. Péter
2	Vasárnap	Lig. All.

AZ ELSŐ OS. KIR.

DUNAGÖZHAJÓZÁSI TÁRSULAT MENETRENDE.

Érvényes 1885. feb. 21-től további intézkedésig
SZEMÉLY- és POSTAHAJOK:
Budapestre: naponta kétszer, reggeli 3 óra 45 perczkor, és délutáni 3 órákor.
Mohácsra: naponta kétszer, reggeli 6 óra 45 perczkor, és este 8 óra 40 perczkor.
Ujvidekre: naponta reggeli 6 óra 45 perczkor.
Zimony, Belgrád és Pancsovára: kedden, szerdán, pénteken é. vasárnap reggeli 6 óra 45 perczkor.
Orsovára és a Dunafejedelemsegekre: szerdán, pénteken és vasárnap reggeli 6 óra 45 perczkor.

A hajók indulása Budapestről: déli 12 órákor és éjjeli 11 órákor.
Érkezés Budapestre: hajnalban 3 órákor és déli után 2 óra 45 perczkor.

Vasúti menetrend

Bajáról - Szabadkára.

Bajáról indul naponként kétszer d. e. 10 óra és 13 perczkor és este 7 óra és 14 perczkor.

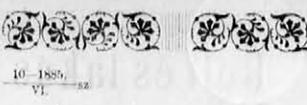
Úzleti tudósítás.

Baján, 1885. július hó 15.

Buza uj	7.10
Zab	5.50
Árpa	5.20
Rozs	6.20
Kukoricza uj	5.50
Köles	—
Bab uj	7. —

Ab az árak 100 kilogr. után.

Felölös szerkesztö:
CSERBA FERENC.

Arverési hirdetmény.

Alulírott királyi közigyező részéről ezennel közhírré tétetik; miszerint Miske (P. stamegy) községben elhalt néhai Flakovits András hagyatékában a kalocsi királyi járásbíróság 3026/1885. számú

végzésé folytán a hagyatékhoz tartozó összes ingóságok, u. m. nagymennyiségű buza, bor, tűzifa, házi és gazdasági eszközök, szarvasmarhák, hordók, házi butorok, a borászathoz szükséges kútnö borsajtó, a pálinka főzéséhez szükséges kazán, és többféle ingóságok. 1885. évi augusztus hó 2-ik és folytatólag következő napokon a miskai plébánián laknál, valamint a Hajoson levő pinczében és a hajóshídi hegven levő

borháznál készpénz fizetés mellett nyilvános bírói árverésben eladati fognak.
Kalocsán, 1885. július hó 19-én.

Pátz Floris,
kir. közigyező.

Gyógyszertár megnyitási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közbönséget értesíteni, miszerint a

„VÖRÖS-KERESZT-hez”
címzett

gyógyszertáramat

Bayer Adolf urnak fő-utczai házában megnyitottam.

Baja, 1885. jul. 25.

Tisztelettel
Nagy Sándor,
gyógyszerész.

CSALHATATLAN.

Roborantium (Haj és szakállfestő szer) egy tudományos alapra és sok eredményre felkeltett szer a kopaszság, hajkihullás, korpaképződés és szárfülés ellen. Egyszerlen, tényleg eredményeket felmutató szakállfestő és erősítő szer. Üdítő és élesztő tulajdonságú a „Roborantium” továbbá megbízható szer emlékező gyengeség és fejtájfás ellen. Egy eri deti üveg ára 1 ft 50 kr, próbáüveg 1 ft. (hajjfitőtel) finom és utánozhatlan, a haját simulokonyná és hullámossá teszi. Eredeti üveg ára 1 ft 50 kr. Próbáüveg 1 ft. Keleti szepítőszet, eredmények gyönyög, fehér és testi frisséget, eltávolít szepítöl és májfoltokat. Ára 85 kr.

Eau de Hébó zsebkendő-illatszer az elegans világ számára. Gyöngye az illat-
Bouquet du Serail de Grolich szereknek. Ára 1 ft 50 és 80 kr.
Morvai kárpát szájjvíz salicylsavval 60 kr.

Grolich-féle haj- és szakállfestő szer fest szükéttől sötét barna szinig. 1 ft 20 kr.
Grolich Hail Milkon (hajjfitőtel), hajszin nélkül, hanem szörke hajnak eredeti szinét adja vissza, 2 ft.
Grolich-féle Poudre dépilatoire hajeltávolítószet 70 kr.
Grolich-féle korpavíz eltávolít gyorsan és biztosan hajkorpát. 1 ft.
Grolich-féle májusvirágkenöcs legfinomabb hajkenöcs a haj állapotára 1 ft.
Grolich-féle Flóra-hajpor fehér és rózsaszin legfinomabb hölgypor 50 kr.
Grolich-féle Flóra rózsa arezfestő ajkak és arezfestésre 50 kr.

Minden orvosok felgyelete alatt készltve.
Használati utasítások, közbönsövevek és nyilatkozatok minden cikkhez mellékelvök.

Gyár és közp. raktár **GROLICH J. Brannben** Stadthofplatz.
Orvosok elismerik a Grolich-féle készítmények hasznosságát, tartós vásárlás által, így ír a t. k. Blümel Alajos ur, gyakorló orvos St. Péterben apr. 25. 1885. „Kérem postautárvét mellett nekem 8 üveg Roborantium- és 3 üveg kosmetikum megfelelő engedmény mellett mint több éves evőre, küldeni.”
Tisztelettel **BLÜMEL,** gyak. orvos.

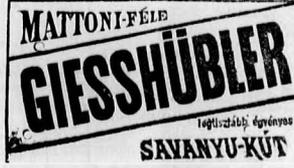
Föraktör Baja és vidékre egyetölt

Brachfeld Nina illatszer-koreskedése.

Budapest: **Neruda Nándor,** hatvani-utca 10., továbbá kapható minden nagyobb gyögytárban és kereskedésben, hol erre vonatkozó falragasok a kirakásban láthatók.

Utátróztat a Grolich-féle készítmények kérendök, minthogy cankis csekért vállaltatik teljes szavatosság.

HAMISITÁS ELLENI ÓVÁS!

helyett

a közbönségnek gyakran más vízet adnak giesshübli üvegekben s giesshübli gyanánt, söt gyakran még magasabb ár mellett is. Megkárosítás ellen csakis az első rendű parafából való eredeti sértetlen dugasz, melynek oldalán MATTONI'S GIESSHÜBLER van besütve és a „Mattoni's Giesshubler” gyári jegy pontos megfigyelése óvhat meg. Hamisítások az új iparszabályzat értelmében törvényesen üldözöttek s a hamisítók nevei nyilvánosságra hozatnak; forrásom fogyasztói és barátai, saját érdekekben felkérötnék, előforduló hamisítási eseteket tudomásomra hozni.

MATTONI HENRIK, Giesshubl-Puchstein.

